SKATTENYTT

OFFICIELLT ORGAN FÖR TAXERINGSNÄMNDSORDFÖRANDENAS RIKSFÖRBUND

NR 6 1985

Socialavgifterna reformeras

Av regeringsrådet Gunnar Björne

Reformens bakgrund

Avgiftsreglerna inom socialförsäkringen utformades under en tid då avgiftsuttaget var blygsamt jämfört med nuläget och då kravet på klarhet och förutsebarhet var mindre påtagligt. Ändringar i regelsystemet har visserligen skett, senast samordningen av avgiftsuppbörden med uppbörden av preliminär A-skatt fr o m den 1 januari 1985. Men de har huvudsakligen gällt formerna för arbetsgivarnas avgiftsredovisning till myndigheterna och handläggningen inom myndigheterna. Mera betydande ändring har sålunda inte skett i fråga om vilka som skall betala arbetsgivaravgifter till socialförsäkringen resp vilka som skall betala egenavgifter. Inte heller här har större ändring skett när det gäller vilken inkomst som skall ligga till grund för avgifterna. Här bör dock erinras om lagstiftningen om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar och om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen som för bl a fastighetsägare och lägenhetsägare har medfört nya regler i fråga om arbete på vissa områden, främst mark- och byggnadsarbeten.

Den nuvarande ordningen för uttag av arbetsgivaravgifter föranleder inte någon tvekan om avgiftsskyldigheten i det stora flertalet fall. I fråga om sedvanliga anställnings- och uppdragsförhållanden skall arbets/uppdragsgivaren betala socialavgifter i form av arbetsgivaravgifter. I dessa fall gör den som betalar ut ersättningen också avdrag för preliminär A-skatt. Han fungerar alltså

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:05:55

som arbetsgivare inom både socialförsäkrings- och skatteområdena. Båda parter har i dessa fall fullt klart för sig vilka skyldigheter som åligger dem.

Det finns emellertid en lång rad gränsfall där skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter inte framstår som lika klar. Reglerna har i dessa fall getts en mycket sträng tillämpning. Ansvar för arbetsgivaravgifter har i en del fall påförts i situationer där enskilda näringsidkare eller företag som betalat ersättning för utfört arbete haft goda skäl att tro att avgiften i stället skulle tas ut hos mottagaren som egenavgift. Har den som betalat ersättning i sådana fall underlåtit att göra avdrag för preliminär A-skatt, kanske därför att mottagaren gjort sken av att vara B-skattebetalare, har ibland också ansvar för den preliminära skatten påförts. Den ekonomiska effekten i dessa fall för de avgiftsskyldiga har varit förödande och rimligheten av sådana verkningar av avgiftsreglerna har diskuterats i massmedia och i riksdagen.

I debatten har kritik mot de nuvarande reglerna framförts från flera utgångspunkter. En väsentlig invändning har gällt den bristande samordningen mellan skyldigheten att göra avdrag för preliminär A-skatt och betala arbetsgivaravgifter för utgiven ersättning för arbete. En arbets- eller uppdragsgivare som inte behöver dra preliminär A-skatt kan mycket väl vara skyldig att betala arbetsgivaravgift. Vidare har sagts att reglerna för vem som skall betala arbetsgivaravgifter är komplicerade och svårbedömda. Det kan i många fall vara svårt för parterna att överblicka dessa förhållanden i förväg och att redan då man kommer överens om en viss arbetsprestation veta om socialavgifter för ersättningen kommer att påföras i form av arbetsgivaravgifter eller egenavgifter. Särskilda problem har uppkommit när arbetsgivaren varit ett utländskt företag.

Mot den här skisserade bakgrunden fick socialavgiftsutredningen i uppdrag att se över reglerna om socialavgifter. Utredningen har inriktat sitt arbete på en reform av begränsad omfattning. Utgångspunkten har varit att man genom relativt små ändringar i de materiella reglerna kan komma till rätta med de mer allvarliga problemen. En strävan har varit att de grupper för vilka arbetsgivaravgifter betalas resp som betalar egenavgift skall vara oförändrade. Utredningen har sökt åstadkomma bättre samordning mellan skyldighet att göra avdrag för preliminär skatt och att betala arbetsgivaravgifter. I samband därmed har eftersträvats enklare och klarare regler för avgiftsskyldigheten och ökad möjlighet att förutse vem som kommer att påföras avgift.

Utredningsförslaget redovisas i betänkandet Företagarregistrering — klarare regler för socialavgifter (Stencil Ds S 1985:1). Betänkandet är nu ute på remiss. Inom kort kommer också att presenteras en sammanställning av rättsfall avseende nuvarande regler som upprättats under utredningsarbetet (Ds S 1985:2).

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:05:55

Utredningsförslaget

Vid sina överväganden har utredningen kommit fram till att avgiftsskyldigheten måste göras beroende av något förhållande som lätt kan konstateras av de berörda parterna, d v s den som vill ha ett arbete utfört och den som skall utföra arbetet. Detta förhållande bör också kunna konstateras av parterna redan då avtalet mellan dem ingås. Det har varit naturligt att knyta an avgiftsskyldigheten till en registrering av det slag som förekommer i samband med utfärdande av B-skattesedel och mervärdebeskattningen. Förslaget bygger därför på att man låter den befintliga registreringen inom skattesystemet ligga till grund för rättsverkningar i fråga om skyldigheten att betala egenavgifter. Härtill kommer kompletterande regler för att få smidighet och anpassning till förhållandena i det enskilda fallet. Reglerna gäller främst fysiska personer som åtar sig arbete och själva utför detta. Förslaget innebär i korthet följande.

En fysisk person som har B-skattesedel och dessutom är skyldig att betala mervärdeskatt får automatiskt en särskild s k företagarregistrering i det centrala skatteregistret. Sådan registrering kan också ske efter ansökan. Förutsättningen är att sökanden har B-skattesedel och kan antas få en inte obetydlig inkomst av rörelse. Den som blir företagarregistrerad får ett bevis om detta genom att registreringen anges på det skattekort som är fogat vid B-skattesedeln. Registreringsförfarandet är inte tvingande. Den som vill det blir avregistrerad om han begär det.

Företagarregistreringen bygger på de befintliga uppgifterna om B-skatt och mervärdeskatt i de centrala och regionala skatteregistren. Dessa uppgifter är offentliga.

En företagarregistrering medför enligt huvudregeln att socialavgifter skall betalas i form av egenavgifter för ersättningar som den registrerade tar emot. För att företagarregistreringen skall få den effekten måste den emellertid föreligga redan då parterna kommer överens om att arbetet skall utföras. Det innebär att den som uppdrar ett arbete åt en företagarregistrerad fysisk person inte behöver riskera att i efterhand bli ålagd att betala arbetstagarens skatt eller arbetsgivaravgifter. Den registrerade svarar själv för dessa belopp.

För att systemet skall bli smidigt och kunna anpassa till vad som kan vara lämpligt i det särskilda fallet finns det möjlighet att göra undantag från huvudregeln. En sådan situation är då parterna kommer överens om att arbetsgivaravgifter skall betalas för en ersättning som annars skulle ha föranlett egenavgifter (likställighetsavtal). En annan är då en företagarregistrerad vid sidan av sin rörelse eller sitt jordbruk har en fast anställning. Den lokala skattemyndigheten kan då på begäran av någon av parterna förklara att arbetsgivaren skall betala arbetsgivaravgifter för ersättningen.

I de fall företagarregistrering saknas kan osäkerhet om avgiftsskyldigheten fortfarande uppkomma. En möjlighet till förhandsbesked föreslås därför.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:05:55

Utredningen förordar också möjlighet att efterge arbetsgivaravgifter i fall då arbetsgivaren haft skälig anledning räkna med att han inte skulle bli avgiftsskyldig. Vidare föreslås vissa begränsningar i fråga om arbetsgivarnas ansvarighet för arbetstagares skatt och möjlighet för en arbetsgivare att få betalningsanstånd när det gäller betalningsskyldighet på grund av att han inte gjort föreskrivet skatteavdrag. För de fall då en person som är bosatt i Sverige arbetar här för en utländsk arbetsgivare föreslås särskilda regler. Här avses parterna få möjlighet att avtala om avgiftsskyldigheten.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:05:55

SKATTESPECIALIST

Einar Larssons Revisionsbyrå AB ligger i Stockholm och har ca 50 medarbetare. Bland våra klienter finns såväl stora börsnoterade företag som mindre och medelstora företag.

Internationellt tillhör vi Touche Ross International, en av världens största revisionsbyråorganisationer.

Önskemål

Vi söker en skattespecialist till vår skatteavdelning. Du bör vara jur kand eller civilekonom eller ha motsvarande utbildning samt ha en mångårig erfarenhet av framför allt företagsbeskattning. En väsentlig uppgift för Dig blir att tillgodose våra klienters behov av rådgivning och information inom skatteområdet. Detta sker genom att Du biträder våra revisorer i skattefrågor eller arbetar som konsult direkt åt klientföretag. Skatteavdelningens uppgift är också att svara för interna kurser för byråns medarbetare och externa kurser för klientföretagen.

Vad kan vi erbjuda dig?

Intressanta arbetsuppgifter och goda villkor. I din strävan att vidareutveckla Dig kommer Du att ha vårt fulla stöd. Genom Touche Ross International ges bl a vidareutbildning inom internationell beskattning.

Vill Du veta mer om arbetet som skattespecialist, tala med Per-Olof Sundén eller Sören Wikström, telefon 08-63 06 65.
Din ansökan vill vi ha senast den 15 juni.

Einar Larssons Revisionsbyrå AB

Auktoriserat revisionsbolag

Einar Larssons Revisionsbyrå AB, Tegeluddsvägen 33, 115 41 Stockholm

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:05:55